

Warszawa, 25 marca 2024 r.

Szanowny Pan
Dariusz Wiczorek
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracamy się do Pana Ministra, jako przedstawiciele wielu środowisk wydawców, dziennikarzy, branżystów, naukowców, którym zależy na harmonijnym rozwoju polskiej nauki, gospodarki i społeczeństwa.

Obecnie obowiązujące przepisy zniechęcają polskich naukowców do publikowania artykułów w krajowych czasopismach branżowych o charakterze naukowym i fachowym (w tym technicznych, prawniczych, medycznych, społecznych i socjologicznych itp.), a pracowników przemysłu, administracji, przedsiębiorców oraz zainteresowanych daną tematyką obywateli pozbawiają informacji o prowadzonych w krajowych ośrodkach badaniach naukowych. Odpowiedzią na zgłaszane w ostatnich latach uwagi było „ręczne sterowanie” listą przez Ministra Edukacji i Nauki Przemysła Czarnka, co doprowadziło do braku przejrzystości w ocenie czasopism. Z informacji przekazanych przez obecne władze Ministerstwa wynika, że Komisja Ewaluacji Nauki podjęła pracę nad nową listą czasopism naukowych, która jest podstawowym składnikiem oceny naukowców (por. <https://forumakademickie.pl/sprawy-nauki/o-wykazie-czasopism-z-wiceministrem-maciejem-gdula/>). Z zadowoleniem przyjmujemy informacje, że Ministerstwo Nauki przy udziale Komisji Ewaluacji Nauki planuje zmianę dotychczasowych przepisów. Postulujemy zatem o dokonanie analizy nie tylko pod względem ich wpływu na rozwój nauki, ale także praktyki poszczególnych dyscyplin i gospodarki. W ten sposób zostanie zapewniony równomierny, dwukierunkowy przepływ informacji z nauki do praktyków i społeczeństwa. Potwierdzeniem naszego stanowiska jest Raport OPI „Nauka w Polsce” (zob. „[Nauka w Polsce 2023](https://opi.org.pl/nauka-w-polsce-2023-nowy-raport-opi/)” – nowy raport OPI – Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy, <https://opi.org.pl/nauka-w-polsce-2023-nowy-raport-opi/>), z którego jasno wynika, że większość naukowców wybrała publikację artykułów w wysoko punktowanych czasopismach zagranicznych, które rzadko są źródłem informacji dla polskich specjalistów, przedsiębiorców oraz społeczeństwa.

Prasa branżowa pełni właśnie funkcję popularyzatora wyników badań naukowych, a publikacje na jej łamach dostępne są specjalistom nie tylko w wersjach drukowanych, ale również cyfrowych. Ma to ogromny wpływ na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki. Czasopisma specjalistyczne są ważnym źródłem unikalnej, wartościowej wiedzy fachowej dla wielu grup zawodowych w Polsce, m.in. specjalistów w zakresie medycyny, weterynarii, budownictwa, jak również rolni-

ków, inżynierów, nauczycieli i bardzo wielu innych grup zawodowych. Mają one również wielkie znaczenie dla przedstawicieli nauki, będąc źródłem wiedzy o ważnych, bieżących zastosowaniach osiągnięć nauki w gałęziach gospodarki i o potrzebach wielu branż. Czasopisma fachowe są niezwykle istotnym kanałem wymiany wiedzy i informacji między praktyką oraz gospodarką a nauką. Dlatego niezwykle ważne jest przed opublikowaniem nowej listy czasopism naukowych dookreślenie lub skorygowanie podstawy prawnej. Nasze środowiska wypracowały kilka możliwych rozwiązań, które prezentujemy poniżej w punktach i jesteśmy gotowi do dyskusji z Ministerstwem w tej sprawie.

1. Stworzenie „Listy czasopism branżowych” i umiejscowienie prasy branżowej w Kryterium III rozporządzenia MNiSW z 23.02.2022 r., które określa wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki

Dokładnie chodzi o §23 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej, gdzie proponujemy rozszerzenie zakresu opisu wpływu nauki na gospodarkę, który oceniany byłby również przez publikację artykułów na łamach czasopism branżowych zawartych na „Liście czasopism branżowych”. Kryteria oceny czasopism branżowych były już przedstawiane Panu Ministrowi, ale chętnie zrobimy to ponownie.

2. Rozszerzenie baz referencyjnych o bazy międzynarodowe Index Copernicus, EBSCO, CEJSH, DOAJ, Hein online czy popularny w wielu krajach OECD/UE Google Scholar, a także krajowe BazTech, BazEkonom, BazHum i AGRO

Uwzględnienie tej zmiany wymaga poprawki w §6.1. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sporządzania wykazu wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji naukowych z 7 listopada 2018 r.

3. Dodanie współczynnika wpływu na krajową praktykę i gospodarkę oraz zwiększenie liczby slotów w ocenie naukowców

W §8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej oraz art. 265 punkt 9. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce proponujemy dodanie do osiągnięć naukowych publikację artykułu naukowego w czasopismach branżowych, jako właśnie współczynnika wpływu na rozwój gospodarki.

4. Wprowadzenie stabilnych zasad ewaluacji czasopism

Lista czasopism naukowych (także branżowych) oraz jej zmiany (w tym zmiany kryteriów oceny) powinny być publikowane w określonych, wcześniej **znanych terminach**, co zapewni przejrzystość ewaluacji naukowej instytucji oraz oceny pracy naukowców. Przewidywalne zasady dadzą też redakcjom czasopism możliwość przygotowania się do ewentualnego wejścia na wyższy poziom oraz zagwarantują harmonijną współpracę pomiędzy autorami i redakcjami. W przepisach powinna być przewidziana **procedura odwoławcza dla redakcji**, np. w sytuacji gdy czasopismo spełniło określone kryterium, ale nie zostało to odnotowane przez zespół ewaluacyjny (por. długi czas oczekiwania na ujawnienie czasopisma w bazach typu Scopus czy Web of Science). Procedura odwoławcza przewidziana jest dla programów ministerstwa takich jak Wsparcie czy Rozwój Czasopism Naukowych, więc uwzględnienie jej w rozporządzeniu ewaluacyjnym wydaje się oczywistością.

Bez wprowadzenia postulowanych przez nas zmian w przepisach, cały niemal sektor prasy fachowej będzie wykluczony z systemu punktacji, co negatywnie odbije się na współpracy redakcji i wydawców z przedstawicielami nauki, szkodząc wszystkim stronom, a przede wszystkim fatalnie odbijając się na efektach wdrożenia osiągnięć nauki w polskiej gospodarce, obniżając jej innowacyjność oraz dostęp społeczeństwa do informacji naukowej. Państwo polskie powinno być zainteresowane skuteczną implementacją osiągnięć polskiej nauki do krajowego przemysłu, a nasze środowiska proponują skuteczne i bezkosztowe rozwiązania tego problemu.

W oczekiwaniu na podjęcie rozmów i zmian w przepisach pozostajemy z poważaniem:

Marek Frackowiak
Prezes Izby Wydawców Prasy

Lista przedstawicieli uczelni, instytucji i organizacji popierających pismo Izby Wydawców Prasy z dnia 25 marca 2024 roku:

1. **Konferencja Polskich Uczelni Technicznych (KRPUT) zrzeszająca 33 Uczelnie Akademickie** – w jej imieniu **prof. Teofil Jesionowski** przewodniczący KRPUT i Rektor Politechniki Poznańskiej;
2. **Rada Towarzystw Naukowych PAN** – w jej imieniu Przewodnicząca **prof. Iwona Hofman**;
3. **Politechnika Warszawska** – w jej imieniu Rektor **prof. dr hab. inż. Krzysztof Zaremba**;
4. **Wydział Instalacji Budowlanych Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska Politechniki Warszawskiej** – w jego imieniu Dziekan **dr hab. inż. Paweł Popielski, prof. uczelni**;
5. **Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej (FSNT-NOT)** – w jej imieniu Prezes **Ewa Mańkiewicz-Cudny**;
6. **Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego (SITSpoż.)** – w jego imieniu **Bronisław Wesołowski** – Przewodniczący Rady Krajowej SITSpoż;
7. **Towarzystwo Kultury i Historii Techniki (TKiHT)** – w jego imieniu **Janusz M. Kowalski** – sekretarz TKiHT
8. **Stowarzyszenie Papierników Polskich (SPP)** – w jego imieniu **dr inż. Katarzyna Godlewska** Dyrektor Biura;
9. **Stowarzyszenie Inżynierów Mechaników Polskich (SIMP)** – w jego imieniu Prezes **prof. Tomasz Chmielewski**
10. **Komitet Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach PAN** – w jego imieniu Przewodnicząca **prof. Iwona Hofman**;
11. **Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS)** – w jego imieniu Prezes **dr inż. Anna Bogdan**;
12. **Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego w Polsce (SITPH)** – w jego imieniu Prezes Zarządu Głównego **dr inż. Zbigniew Kalamat**;
13. **Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich (STOP)** – w jego imieniu Sekretarz Generalna **dr inż. Katarzyna Liszka**;

14. **Stowarzyszenie Geodetów Polskich (SGP)** – w jego imieniu Sekretarz Generalna **Barbara Kosińska**;
15. **Stowarzyszenie N-T Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego (SITPNiG)** – w jego imieniu Dyrektor Biura Zarządu **Jolanta Likus**;
16. **Polskie Towarzystwo Botaniczne (PTB)** – w jego imieniu Prezes **prof. dr hab. Anna Mikula**;
17. **Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii (IZTECH)** – w jej imieniu Zarząd Izby;
18. **Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego (SITPChem)** – w jego imieniu Zarząd Główny Stowarzyszenia;
19. **Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa (SITLiD)** – w jego imieniu Sekretarz Generalna **Anna Staniszevska**;
20. **Stowarzyszenie Techników Cukrowników (STC)** – w jego imieniu Zarząd Główny Stowarzyszenia;
21. **Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Metali Nieżelaznych (SITMN)** – w jego imieniu Dyrektor Biura **Maria Grzesik**
22. **prof. zw. dr hab. n. med. Ryszard Koczorowski**, redaktor naczelny „Implantologii Stomatologicznej”;
23. **prof. dr hab. inż. Tomasz Wojciech Siwowski**, członek rady naukowej czasopisma „Mosty”.

Do wiadomości:

Pani Maria Mrówczyńska, podsekretarz stanu w MNiSW

Pan Marek Gzik, sekretarz stanu w MNiSW

Pan Maciej Gdula, podsekretarz stanu w MNiSW

Pan Andrzej Szeptycki, podsekretarz stanu w MNiSW

Pan profesor dr hab. Filip M. Szymański, Przewodniczący Komisji Ewaluacji Nauki

Członkowie Komisji Ewaluacji Nauki